

S

sygn. akt: I C 1015/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 lipca 2022 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Agnieszka Dutkiewicz

po rozpoznaniu w dniu 28 lipca 2022 r. w Bydgoszczy

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa: **A. P. i P. P.**

przeciwko: **Bankowi (...) S.A. z siedzibą w G.**

o zapłatę

I zasądza od pozwanego Banku (...) S.A. z siedzibą w G. na rzecz powodów A. P. i P. P. kwotę 466 415,50 zł (czterysta sześćdziesiąt sześć tysięcy czterysta piętnaście złotych 50/100) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 2 lipca 2021r. do dnia zapłaty;

II zasądza od pozwanego na rzecz powodów kwotę 11 834 zł (jedenaście tysięcy osiemset trzydzieści cztery złote) tytułem zwrotu kosztów postępowania wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego liczonymi od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty.

SSO Agnieszka Dutkiewicz

Sygn. akt I C 1015/21

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w dniu 06 sierpnia 2021 r. przeciwko (...) S.A. z siedzibą w G. powodowie A. P. i P. P. wnieśli o zasądzenie od pozwanego Banku (...) S.A. z siedzibą w G. na rzecz powodów łącznie kwoty 466 415,50 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 2 lipca 2021r. do dnia zapłaty, z tytułu zwrotu korzyści majątkowej uzyskanej przez pozwanego kosztem powodów bez podstawy prawnej z uwagi na nieważność umowy kredytu nr (...) z dnia 21 grudnia 2006r. za cały okres kredytowania, tj. 21.12.2006r. – 24.05.2020r. Ewentualnie, w razie nieuwzględnienia powyższego żądania powodowie wnieśli o zasądzenie od pozwanego łącznie na rzecz powodów kwoty 189 448,82 zł tytułem zwrotu nienależnego świadczenia z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 21 lipca 2021r. do dnia zapłaty jako różnicy pomiędzy kwota pobraną przez pozwanego tytułem spłaty przedmiotowego kredytu a kwota należna z pominięciem niedozwolonych klauzul umownych zawartych w § 1 ust. 1, § 2 ust. 3, § 6 ust. 3, § 7 ust. 2, § 10 ust. 2, 3, 8 i § 17 wymienionej umowy, z uwzględnieniem oprocentowania przewidzianego w umowie, w całym okresie kredytowania tj. 21.12.2006r. – 24.05.2021r. Ponadto powodowie wnieśli o zasądzenie od pozwanego na rzecz, każdego z powodów kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, wg. norm przepisanych.

W uzasadnieniu podano, że powodowie w dniu 3 stycznia 2007r. zawarli z poprzednikiem prawnym pozwanego (...) Bankiem S.A. umowę o kredyt hipoteczny nr (...). Zawarcie umowy o kredyt zostało poprzedzone spotkaniami w pozwanym banku. Podczas tych spotkań przedstawiciel banku przedstawił i zarekomendował powodom oferty kredytu

indeksowanego do (...), tłumacząc, że kredyt zostanie wypłacony w złotych. Przedstawiciel pozwanego banku informował powodów, że kredyty frankowe są bardzo popularne i nie rodzą większych zagrożeń, a kurs franka nie powinien podlegać większym wahaniom. Nie przedstawiono powodom żadnych symulacji odnośnie zmiany kursu (...) i wpływu tych zmian na wartość kapitału do spłaty. Przedstawiciel banku poinformował powodów, że formularz umowy jest narzucony z centrali Banku i nie podlega żadnej zmianie. Kredyt został spłacony przez powodów 24 maja 2021r.

Umowa nie podlegała negocjacji, została zawarta wg wzorca przedstawionego przez bank. Projekt umowy został przedstawiony powodom tuż przed jej podpisaniem.

Zdaniem powodów przedmiotowa umowa jest w związku z art. 58 § 1 i 2 k.c. nieważna z uwagi na dwie jej istotne wady prawne. Po pierwsze, w umowie brak jest określenia wysokości świadczenia, do spełnienia którego zobowiązani są kredytobiorcy, tj. nie określono kwot rat, w których miał być spłacony kredyt, ani obiektywnego i weryfikowalnego sposobu ich ustalania, czyli naruszono art. 353¹ k.c. Po wtórne, treść umowy jest sprzeczna z art. 69 prawa bankowego w tym aspekcie, że zastosowany w umowie sposób indeksacji powoduje, że kredytobiorcy są zobowiązani do zwrócenia bankowi kwoty innej niż kwota przekazanego im wcześniej kredytu.

W ocenie powodów w treści umowy znajdują się postanowienia abuzywne w myśl art. 385¹ k.c. zawarte w § 1 ust. 1, § 2 ust. 3, § 6 ust. 3, § 7 ust. 2, § 10 ust. 2, 3, 8 oraz § 17 umowy – w zakresie klauzul waloryzacyjnych. Powodowie wskazali, że abuzywność klauzul waloryzacyjnych w przedmiotowej umowie upatrują w stosowaniu nieweryfikowalnego parametru do ustalania zapisu rachunkowego kapitału wyrażonego w walucie waloryzacji, stosowaniu skrajnie różnych kursów w ramach klauzuli waloryzacyjnej, zastrzeżeniu sobie w umowie przez pozwanego Banku prawa do ustalania wartości waluty waloryzacji i to zarówno kursu kupna i sprzedaży, odwołaniu się do tabeli ustalonej przez bank, jako jedyne źródła informacji o wysokości kursów walut obcych stosowanych na potrzeby umowy kredytu, braku wskazania w treści umowy o kredyt uzasadnienia dla stosowania różnych kursów do wypłaty kredytu i spłaty rat kredytu oraz przierzucaniu przez pozwanego całego ryzyka związanego z klauzulą indeksacyjną na powodów.

Ponadto zdaniem powodów umowa jest sprzeczna z dobrymi obyczajami i rażąco narusza interesy powodów poprzez zastosowanie kwestionowanych postanowień umownych.

W odpowiedzi na pozew pozwany domagał się oddalenia powództwa w całości oraz zasądzenia solidarnie od powodów na swoją rzecz zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwany zakwestionował powództwo co do zasady, jak i wysokości. Stwierdził, że nie zostały spełnione przesłanki umożliwiające stwierdzenie, że umowa kredytu jest nieważna. Jego zdaniem powodowie przed zawarciem przedmiotowej umowy mogli zapoznać się z jej projektem i złożyć wniosek o negocjację poszczególnych postanowień umownych.

W dalszej części uzasadnienia pozwany wyjaśnił, że powodowie zostali przez bank poinformowani o ryzyku kursowym związanym z zawarciem umowy kredytowej i mając świadomość ryzyka związanego z kredytami indeksowanymi do waluty obcej, wystąpili do banku z wnioskiem o zawarcie takiej umowy kredytu hipotecznego i to pomimo przedstawienia im alternatywnych kredytów.

Kontynuując swoje rozważania, pozwany nadmienił, iż brak jest podstaw do uznania, że kwestionowane postanowienia umowne kształtują prawa i obowiązki powodów w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami oraz rażąco naruszają ich interes. Stwierdził również, że powództwo zostało oparte na błędnym założeniu, zgodnie z którym Bank może dowolnie kształtować wysokość zobowiązania powodów, co skutkuje rażącym naruszeniem ich interesów. Jego zdaniem ustalone przez niego kursy walut nie odbiegały w żaden sposób od wysokości kursów walut stosowanych w innych bankach w swoich tabelach. Nie odbiegają również w sposób znaczący od średnich kursów NBP. Pozwany ponadto podniósł zarzut przedawnienia roszczenia powodów.

W dalszym toku postępowania strony podtrzymały stanowiska dotychczas zajęte w sprawie.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 3 stycznia 2007r. pomiędzy poprzednikiem prawnym pozwanego (...) Bankiem S.A. z siedzibą w G. a powodami została zawarta umowa kredytu nr (...) indeksowana kursem (...). W ramach umowy powodom został udzielony kredyt w wysokości 204 204 zł, który był indeksowany kursem (...). Kredyt przeznaczony był na pokrycie części kosztów wykończenia nieruchomości mieszkalnej w kwocie 10 000 zł, na refinansowanie poniesionych kosztów w kwocie 15 000 zł oraz na spłatę kredytu mieszkaniowego w Banku (...) S.A. nr 203- (...) z dnia 18.03.2005r. (§ 1 ust. 1 i 2 umowy).

Powodowie zawarli umowę jako konsumenci. W dniu wypłaty saldo kredytu było wyrażone w (...) według kursu kupna waluty (...), podanego w tabeli kursów kupna/sprzedaży dla kredytów hipotecznych udzielanych przez (...) Bank S.A., opisanej szczegółowo w § 17 umowy kredytu, następnie saldo walutowe przeliczane było dziennie na złote polskie według kursu sprzedaży (...), podanego w Tabeli kursów kupna/sprzedaży dla kredytów hipotecznych udzielanych przez (...) Bank S.A. (§ 1 ust. 1 umowy kredytu).

W przypadku, gdy kredyt był indeksowany kursem (...), zmiana tego kursu miała wpływ na wysokość raty oraz salda zadłużenia z tytułu kredytu, przy czym saldo zadłużenia mogło przekroczyć wartość nieruchomości. Ryzyko z tego tytułu ponosił kredytobiorca (§ 6 ust. 3 umowy).

Każdorazowa wypłacona kwota w złotych polskich, przeliczana była na walutę (...) według kursu kupna waluty kredytu podanego w Tabeli kursów kupna/sprzedaży dla kredytów hipotecznych udzielanych przez (...) Bank S.A. obowiązującego w dniu dokonania wypłaty przez Bank (§ 7 ust. 2 umowy).

Spłata kredytu wraz z odsetkami miała nastąpić w 360 równych miesięcznych ratach kapitałowo-odsetkowych na zasadach określonych w § 10 umowy kredytu, tj. w walucie polskiej, po uprzednim ich przeliczeniu według kursu sprzedaży waluty (...), podanego w tabeli kursów kupna/sprzedaży dla kredytów hipotecznych udzielanych przez (...) Bank S.A., obowiązującego w dniu wpływu środków do banku (§ 10 ust. 6 umowy).

Rozliczenie każdej wpłaty dokonanej przez kredytobiorcę, następowało z datą wpływu środków do Banku, według kursu sprzedaży waluty (...), podanego w tabeli kursów kupna/sprzedaży dla kredytów hipotecznych udzielanych przez (...) Bank S.A. (§10 ust. 8 umowy).

Oprocentowanie Kredytu na dzień sporządzenia umowy wynosiło 3,900% w skali roku i stanowiło sumę następujących pozycji – marży Banku niezmiennej w okresie trwania umowy w wysokości 1,340% oraz aktualnie obowiązującego indeksu L3, opisanego w § 8 umowy oraz 0,95 punktu procentowego do czasu określonego w § 2 ust. 2 umowy.

Kredytobiorca zobowiązany był do zapłaty prowizji za wcześniejszą spłatę kredytu w wysokości 4 084,08 zł w przypadku dokonania nadpłaty lub nadpłat w wysokości łącznie przekraczającej 50% kwoty przeznaczonego kredytu, w ciągu pierwszych 3 lat liczonych od dnia wypłaty kredytu (§ 2 ust. 3 umowy).

Dowód: umowa o kredyt gotówkowy nr (...) wraz z załącznikami i aneksami (k. 32-41), wniosek o udzielenie kredytu (k. 102-106), aneks z dnia 18.12.2007r. (k. 107-108), oświadczenia powodów (k. 109-110), zawiadomienie dot. Prawa odstąpienia od umowy (k. 111-112), dokumenty dot. Zatrudnienia powodów (k. 113-115).

Pismem z dnia 15 czerwca 2021 roku zatytułowanym „przedsądowe wezwanie do zapłaty” powodowie wezwali pozwanego do zapłaty kwoty 466 415,50 zł z tytułu nieważności umowy.

Dowód: pismo z dnia 15.06.2021r. (k. 57-63).

W wykonaniu przedmiotowej umowy kredytu powodowie wpłacili na rzecz pozwanego łączną kwotę 446 415,50 zł w okresie od 01.09.2007r. do 24.05.2021r.

Dowód: zaświadczenie pozwanego banku (k. 42-50)

Bank przedstawił powodom ofertę kredytu indeksowanego co (...). Przedstawiciel banku informował powodów, że rata tego kredytu będzie dużo niższa niż kredytu złotówkowego. Przedstawiciel banku zapewniał, że frank szwajcarski to stabilna waluta i nie ma obaw by kurs (...) znacząco wzrósł. Powodów nie poinformowano, w jaki sposób mogą zmieniać się kwoty rat kredytu do spłaty.

Powodom nie wytłumaczono mechanizmu indeksacji. Powodowie nie wiedzieli, w jaki sposób zmiana kursu waluty będzie miała wpływ na ich zobowiązanie. Powodowie nie wiedzieli, w jaki sposób bank będzie ustalał kurs (...).

Powodowie nie rozumieli postanowień umowy, były dla nich niejasne. Powodowie nie negocjowali postanowień umowy, ponieważ nie mieli takiej możliwości. Powodom nie wytłumaczono co to jest spread walutowy i jakie będzie miał zastosowanie w umowie.

Dowód: przesłuchanie powódki (k. 335-337), przesłuchanie powoda (k. 337).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zebranych w sprawie dokumentów oraz na podstawie przesłuchania powodów.

Sąd uznał za wiarygodne oraz przydatne dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy w/w dokumenty, albowiem zostały one sporządzone we właściwej formie, przewidzianej dla danego typu dokumentów. Ponadto ich autentyczność nie budziła wątpliwości Sądu ani stron postępowania.

Sąd uznał za nieprzydatne dla rozstrzygnięcia sprawy dowody z dokumentów w postaci: wyliczenia kredytu bez (...) jako złotówkowego, historia rachunku kredytowego, tabel z kursami banku, informacji dla klientów ubiegających się o kredyt hipoteczny, zarządzenia prezesa (...) Banku S.A., listy pytań i odpowiedzi, uchwały zarządu Banku, decyzji nr (...) oraz opinii prawnych ze względu na fakt, że nie są one przydatne dla stwierdzenia okoliczności faktycznych istotnych dla niniejszej sprawy. Nie miały one żadnego znaczenia procesowego z punktu widzenia analizy spornej umowy kredytu oraz oceny czy jest ona zgodna z prawem i czy zawiera klauzule niedozwolone. Powołane dokumenty zawierały treści oderwane od konkretnej umowy, która jest przedmiotem sporu i z tego względu nie mogły stanowić dowodu w sprawie.

Sąd uznał zeznania świadka G. S. za nieprzydatne dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy. Powołany świadek nie przypominał sobie szczegółów rozmów dotyczących powodów, a swoje odpowiedzi sformułował w sposób ogólny, odnoszący się, jak sam wskazał, do wszystkich klientów, przez co jego zeznania nie są istotne dla rozstrzygnięcia sprawy. W związku z tym dowód ten nie został uwzględniony przez Sąd przy ocenie prawnej przedmiotowej sprawy.

Sąd postanowił pominąć dowód z opinii biegłego z dziedziny rachunkowości, finansów i bankowości z uwagi na jego nieprzydatność dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, tj. na podstawie art. 235² § 1 pkt 2 k.p.c., gdyż wysokość kwot uiszczonych przez powodów na rzecz pozwanego w wykonaniu nieważnej umowy kredytu wynikała z zaświadczenia wystawionego przez pozwanego. Wobec zaś uwzględnienia głównego żądania nie było potrzeby rozważania zasadności żądania ewentualnego powodów.

Za przydatne dla rozstrzygnięcia uznał Sąd natomiast przesłuchanie powodów, ponieważ korespondowało one z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w aktach sprawy. Powodowie przedstawili okoliczności, w których zaproponowano im zawarcie umowy kredytu, jak również brak możliwości negocjacji poszczególnych postanowień umownych.

Sąd zważył, co następuje:

W sprawie bezsporne było, że strony zawarły umowę kredytu na kwotę 204 204 zł, która była indeksowana kursem (...). Wypłata kredytu nastąpiła w walucie polskiej z jednoczesnym zastosowaniem mechanizmu tzw. indeksacji na

podstawie kursu kupna waluty (...) z tabeli kursowej Banku. Powodowie zgodnie z umową mieli obowiązek spłacać kredyt w miesięcznych, równych ratach kapitałowo-odsetkowych z zastosowaniem mechanizmu opisanego w § 10 umowy, tj. w walucie polskiej, po uprzednim ich przeliczeniu według kursu sprzedaży waluty (...), podanego w tabeli kursów kupna/sprzedaży dla kredytów hipotecznych udzielanych przez (...) Bank S.A., obowiązującego w dniu wpływu środków do banku. Kredyt nie został zaciągnięty w ramach prowadzonej działalności gospodarczej lub na cel związany z działalnością zawodową, co oznacza, iż powodowie powinni być uważani za konsumentów w rozumieniu art. 22¹ kc.

Strona powodowa zakwestionowała zapisy zawarte § 1 ust. 1, § 2 ust. 3, § 6 ust. 3, § 7 ust. 2, § 10 ust. 2, 3, 8 oraz § 17 umowy kredytu, które dotyczyły sposobu ustalania kursu wymiany waluty z tabeli banku.

Powodowie dokonali wyboru waluty indeksacji, co wynikało z umowy kredytu. Jednak dokonanie wyboru waluty indeksacji nie oznacza, że powodowie uzgodnili indywidualnie postanowienia umowy kredytu. Pozwany bank nie wykazał okoliczności, aby strony indywidualnie uzgodniły postanowienia umowy dotyczące kursu (...), według którego raty kredytu miały być przewalutowane.

Sąd ustalił również, że przedmiotowa umowa zawarta została z wykorzystaniem przedłożonego przez bank wzorca umowy. Powodowie wyjaśnili w wiarygodny sposób, że nie mieli żadnego wpływu na treść umowy, szczególnie w zakresie jej postanowień, które uznają za abuzywne. Bank wykazał natomiast, że poinformował powodów jedynie o ryzyku kursowym oraz mogącym z tego tytułu nastąpić wroście miesięcznych rat. Z powyższego wynika, że praktycznie swoboda powodów sprowadzała się do możliwości zawarcia lub nie przedmiotowej umowy.

Sąd ustalił, że w treści umowy zawarte zostały postanowienia niedozwolone w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c., co dawało pozwanemu możliwość narzucenia sposobu ustalania wysokości kwoty podlegającej zwrotowi, a w konsekwencji i wysokości odsetek, a więc głównych świadczeń kredytobiorcy. Powołane przez powodów klauzule tj. § 1 ust. 1, § 2 ust. 3, § 6 ust. 3, § 7 ust. 2, § 10 ust. 2, 3, 8 oraz § 17 umowy, w rzeczywistości mogą zostać uznane za niedozwolone. Zgodnie z treścią art. 353¹ k.c., strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego. Jednocześnie zgodnie z art. 385¹ § 1 k.c., postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Niezgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta (art. 385¹ § 3 k.c.).

Powodowie wykazali w toku postępowania, że wskazane klauzule nie zostały przez nich uzgodnione z bankiem, a ich rola w procesie zawierania umowy sprowadzała się w zasadzie do podjęcia decyzji o zawarciu lub nie umowy przygotowanej uprzednio przez bank. Jednocześnie wszystkie te klauzule mogą uchodzić za niedozwolone, albowiem przyznają wyłącznie bankowi prawo do dowolnego przerwania odpowiedzialności za ryzyko związane z wzrostem kursu waluty na powodów. Przede wszystkim konstrukcja indeksacji znajdująca się w umowie powoduje możliwość narzucenia przez bank wysokości kwoty podlegającej zwrotowi, a w konsekwencji i wysokości odsetek, a więc głównych świadczeń powodów. Ustalenie ich wysokości wiązało się bowiem z koniecznością odwołania się do kursu walut ustanawianych w wewnętrznej, dowolnej i nieznannej powodom tabeli kursów banku. Takie klauzule już od dawna wskazywane są jako abuzywne z uwagi na nieokreślony i nieobiektywny miernik, według którego następuje ostatecznie określenie wysokości zobowiązania kredytobiorcy, które jest niemożliwe do przewidzenia i obliczenia w chwili zawarcia umowy (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 lutego 2018 r., I CSK 628/17). Jednocześnie zaznaczyć należy, że nie ma znaczenia dla dokonywanej oceny to, w jaki sposób bank rzeczywiście ustalał kurs w trakcie wykonywania umowy i jaka była relacja kursu banku do kursu rynkowego. Są to okoliczności obojętne na gruncie art. 385² k.c., jak również oceny możliwego naruszenia interesów konsumenta. Istotne jest jedynie, że postanowienia

umowy dawały przedsiębiorcy nieograniczoną swobodę w wyznaczaniu kursu waluty, a w konsekwencji – wysokości zobowiązań konsumenta.

Dalej wskazać należy, że kwota podlegająca zwrotowi na rzecz banku nie została dostatecznie i ściśle w umowie określona, nie odpowiada ona nominalnie kwocie wykorzystanego kredytu i nie są określone w sposób obiektywny zasady jej ustalenia. Ponadto wskazać należy, że zgodnie z art. 69 ust. 1 ustawy Prawo bankowe, przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu. Oznacza to, że kredytobiorca jest zobowiązany do zwrotu określonej kwoty środków pieniężnych, którą winna wyznaczać kwota kapitału mu udostępnionego i wykorzystanego przez kredytobiorcę. Bank nie może więc żądać zwrotu większej kwoty aniżeli ściśle określonej i oddanej do dyspozycji klienta. Wszelkie zapisy umowne dopuszczające dowolną waloryzację są sprzeczne z art. 69 ust. 1 ustawy Prawo bankowe w zw. z art. 358¹ § 2 i 5 k.c. i rażąco naruszają interesy konsumenta.

Podkreślić należy, że abuzywność zapisów powinno się badać na moment zawierania umowy przez konsumenta z przedsiębiorcą. W takiej sytuacji nie ma więc znaczenia, jakie zmiany w ustawodawstwie wprowadzono po zawarciu przedmiotowej umowy, jak również w jaki sposób przedsiębiorca wykonywał umowę, w tym jakie zmiany w treści stosunku prawnego między stronami wprowadzał po zawarciu umowy.

Uznając, że przywołane przez stronę powodową klauzule w rzeczywistości są abuzywne, bezskuteczne i nie wiążą powodów, umowa jako sprzeczna z przepisami prawa jest nieważna na podstawie art. 58 k.c., a bez wyeliminowanych postanowień jej wykonanie nie jest możliwe. Ustalenie nieważności przedmiotowej umowy ma ten skutek, że strony nie są nią związane i od początku nie były. Są więc obowiązane zwrócić sobie wzajemnie to, co już świadczyły na rzecz drugiej strony umowy wzajemnej.

Zgodnie z art. 69 ust. 2 pkt 4a ustawy Prawo bankowe, umowa kredytu powinna być zawarta na piśmie i określać w szczególności - w przypadku umowy o kredyt denominowany lub indeksowany do waluty innej niż waluta polska, szczegółowe zasady określania sposobów i terminów ustalania kursu wymiany walut, na podstawie którego w szczególności wyliczana jest kwota kredytu, jego transz i rat kapitałowo-odsetkowych oraz zasad przeliczania na walutę wypłaty albo spłaty kredytu.

Nieprecyzyjne i dowolne odwołanie się do bliżej nieznannej tabeli kursów sporządzonej na wewnętrzne potrzeby przez bank narusza wskazany przepis. Szczególnie istotne jest to, że strona powodowa nie wiedziała i nie mogła wiedzieć, według jakiego kursu ostatecznie zostanie przeliczona jej rata, w każdym kolejnym miesiącu powodowie nie wiedzieli więc w praktyce ile wynosi rata, którą zobowiązani są uiścić. Naruszenie więc przez bank art. 69 ust. 1 ustawy Prawo bankowe jest oczywiste. Ze względu na wyeliminowanie abuzywnych klauzul waloryzacyjnych z umowy, sprzeczność umowy z przepisem art. 69 ust. 2 pkt 4a ustawy Prawo bankowe tylko się pogłębia, albowiem brak jest wówczas jakiegokolwiek obiektywnego miernika, według którego można przeliczyć kurs walut. Powoduje to w efekcie nieważność całej umowy kredytowej – zgodnie z treścią art. 58 k.c. Dodać ponadto trzeba, że umowę należy ocenić jako sprzeczną z zasadami współżycia społecznego i dobrymi obyczajami także i z tej przyczyny, że nawet gdyby za rzeczywistą przyczynę wytoczenia powództwa uznać nie tyle skutki tzw. spreadu, co sam fakt znacznego wzrostu kursu franka szwajcarskiego, w dniu zawarcia umowy powodowie obejmowali swoją świadomością możliwość kilkuprocentowej wyżki i jej skutki. Taka świadomość ryzyka nie obejmuje, w ocenie Sądu, świadomego ryzyka uwolnienia kursu waluty przez kraj emisji i w efekcie wyżki kursu o 100%. To na pracownikach banku, jako profesjonalistach, spoczywa obowiązek wyczerpującego wyjaśnienia konsumentowi skutków takich zdarzeń, istoty gwarantowania waluty przez kraj emisji i możliwych skutków jej uwolnienia, w celu uzyskania pełnego obrazu ryzyka i możliwości jego rozważenia. Ponadto, o sprzeczności umowy z zasadami współżycia społecznego, w powiązaniu z powyższymi rozważaniami, świadczy także fakt, że w przypadku tak znacznego, niemożliwego do przewidzenia wzrostu kursu waluty, cały ciężar tego zdarzenia został przerzucony na kredytobiorców. Bank natomiast, który wypłacił powodom kredyt w złotych polskich, a następnie tylko deklarował fakt konieczności zakupu waluty obcej, ale

nie wykazał, aby za pobierane od powodów raty rzeczywiście po tym rosnącym kursie ją nabywał, pozyskiwał do swojej dyspozycji środki znacznie wyższe, niż zaangażował, w związku z niemal podwojonym kursem franka szwajcarskiego – tak dalece niewspółmierne do środków wydatkowanych i rozsądnych zysków, że skutek ten czyni ważność umowy niemożliwą do obrony.

Mając powyższe okoliczności na względzie, Sąd uznał, że żądanie zapłaty w związku z nieważnością przedmiotowej umowy kredytu zasługiwało na uwzględnienie. Zgodnie z art. 405 k.c. kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową, ten obowiązany jest do jej zwrotu. W niniejszej sytuacji zasadność roszczenia powodów Sąd rozważył w oparciu o przepis art. 409 k.c., zgodnie z którym obowiązek wydania korzyści lub zwrotu jej wartości wygasa, jeżeli ten, kto korzyść uzyskał, zużył ją lub utracił w taki sposób, że nie jest już wzbogacony, chyba że wyzbywając się korzyści lub zużywając ją powinien był liczyć się z obowiązkiem zwrotu. Najbardziej kluczową kwestią jest wykładnia sformułowania „zużył” lub „utracił” w taki sposób, że nie jest już wzbogacony. Wykładnia językowa nie prowadzi do wystarczającego rezultatu. Nakazuje bowiem jedynie badać stan wzbogacenia strony, która uzyskała korzyść majątkową. Nie można natomiast jednoznacznie stwierdzić, czy roszczenia stron należy rozpatrywać zupełnie od siebie niezależnie, czy też świadczenie wzajemne należy brać pod uwagę jako element stanu majątkowego strony wpływający na wysokość wzbogacenia. W doktrynie problem ten dostrzegany był jako spór pomiędzy zwolennikami tzw. teorii dwóch kondykcji i tzw. teorii salda. Zgodnie z uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 7.05.2021 r. (sygn. III CZP 6/21), należy rozpatrzeć ten aspekt wedle teorii dwóch kondykcji. W związku z tym, w przypadku następczej nieważności umowy, po obu jej stronach występują dwa niezależne od siebie roszczenia o zwrot świadczeń nienależnie spełnionych. Z takim przypadkiem mamy do czynienia w niniejszej sprawie, dlatego Sąd przyjął za słuszny wskazany pogląd SN. Konsekwencją powyższego było uwzględnienie roszczenia o zapłatę, w kwocie wskazanej w pozwie przez powodów.

Mając powyższe okoliczności na względzie, Sąd uznał żądanie główne powodów za zasadne i w punkcie I sentencji wyroku, biorąc na uwagę wszystkie przytoczone okoliczności, Sąd na podstawie art. 410 § 1 k.c. w zw. z art. 405 k.c. w zw. z art. 385¹ § 1 k.c. i art. 58 k.c. zasądził od pozwanego na rzecz powodów kwotę 466 415,50 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 2 lipca 2021r. do dnia zapłaty. O odsetkach Sąd orzekł zgodnie z żądaniem pozwu w tym zakresie na podstawie art. 481 k.c.

Z uwagi na uwzględnienie żądania głównego o ustalenie nieistnienia stosunku prawnego i zapłatę, nie było podstaw do rozpatrywania zasadności zgłoszonego przez powodów żądania ewentualnego.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c., obciążając przegrywającego pozwanego równowartością poniesionej przez powodów opłaty od pozwu – 1 000 zł, wynagrodzenia profesjonalnego pełnomocnika – 10 800 zł, powiększonego o opłatę skarbową od pełnomocnictw – 34 zł. Mając powyższe na uwadze Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powodów kwotę 11 834 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w zapłacie liczonymi od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty (pkt II sentencji wyroku). Sąd nie znalazł przy tym podstaw do przyznania stronie powodowej kosztów zastępstwa procesowego na rzecz każdego z powodów. Podkreślić bowiem należy, że wygrywającym proces współuczestnikom, o których mowa w art. 72 § 1 pkt 1 k.p.c., reprezentowanym przez tego samego radcę prawnego, sąd przyznaje zwrot kosztów w wysokości odpowiadającej wynagrodzeniu jednego pełnomocnika (uchwała SN z 30 stycznia 2007 r., sygn. III CZP 130/06).

SSO Agnieszka Dutkiewicz

ZARZĄDZENIE

Odnotować;

Odpisy wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi pozwanego przez Portal,

przedłożyć z wpływem lub za 14 dni

SSO Agnieszka Dutkiewicz